

သက်သတ်လွတ်

ဆရာတော် အရှင်သူမြတ်တို့ဘုရား၊

ဘုရားတပည့်တော်သည် မိရိုးဖလာ ဗုဒ္ဓဘာသာသာဝင် ဖြစ်ပါသည်။ ငယ်စဉ် ကလေးဘဝမှ ယခုအထိတိုင်အောင် စိတ်ထည်းတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာသာဝင် တစ် ယောက်အနေဖြင့် မရှင်းလင်းသည့် အရာတစ်ခု ရှိပါသည် ဘုရား။ ဗုဒ္ဓဘာသာတွင် သက်သတ်လွတ် စားသည့်ပုဂ္ဂိုလ် (ရဟန်း) များသည် အထူးကျင့်စဉ်ကို ကျင့်နေ သူများ ဖြစ်ကြပါသလားဘုရား။ မြတ်စွာဘုရားရှင် ကိုယ်တိုင်က သက်သတ်လွတ် စားရန်ကို မဟောကြားခဲ့ပါ။ သတ္တဝါများကို သနားကရုဏာထားရန်ဟု ကျမ်းဂန် များတွင် ဖတ်မှတ်ခဲ့ရပါသည်။ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ (အလယ်အလတ်လမ်းစဉ်)ဖြင့် တရား အားထုတ်ရန်သာ ဆရာတော်များ ဟောကြားသည်များကို ကြားဖူးပါသည်။ တပည့်တော် သိလိုသည်မှာ ...

၁။ သက်သတ်လွတ် စားသော ရဟန်းသံဃာများသည် သက်သတ်လွတ် မစား သော ရဟန်းများထက် ပိုမိုမွန်မြတ်ပါသလား။

၂။ သက်သတ်လွတ် စားခြင်းဖြင့် မဇ္ဈိမပဋိပဒါ (အလယ်အလတ် လမ်းစဉ်)မှ လွဲ ချော်နေပါသလား။

၃။ သက်သတ်လွတ်စားခြင်း၊ မစားခြင်း၏ အကျိုးအပြစ်များကို ဗုဒ္ဓဘာ သာဝင် တိုင်း သိရှိနားလည်ရန် ရှင်းပြပေးတော်မူပါဘုရား။

ဘုရား တရား သံဃာတော်များကို အစဉ် ဦးတင်းလျက် ...

ကိုမျိုးအောင်၊ အော်စတင်မြို့၊
တက္ကဆပ်စ် ပြည်နယ်
အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု

ရရှိကံထားတဲ့ အုပ်စုဓာတ်ပုံထဲမှာ ကိုယ့်ရုပ်ပုံ ကိုယ်နဲ့ ပတ်သက်သူရဲ့ ရုပ်ပုံကို အရင်ဆုံး ရှာဖွေ ကြည့်ရှုတတ်တာဟာ လူ့သဘာဝပါပဲ။ ဒါကြောင့် သက်သတ် လွတ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ အစွန်းမရောက်ဘဲ တွေးမြင် နားလည်နိုင်ဖို့ဆိုရင် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဝါဒီတို့ရဲ့ ယူဆပုံကိုသာမကဘဲ မဟာယာန ဗုဒ္ဓဝါဒီတို့ရဲ့ သုံးသပ်ပုံကိုပါ အ ကြမ်းဖြင်း သိထားသင့်တယ်။ သူဝါဒကို နားလည်မှ ကိုယ့်ဝါဒရဲ့ အခြေအနေမှန် နှင့် အတိမ်အနက်ကို ပြန်ပြီး စဉ်းစားကြည့်နိုင်မှာ ဖြစ်လို့ပါပဲ။ အဲဒီနောက်တော့ မေးခွန်းရှင် မေးတဲ့ အမှတ် ၁၊ ၂၊ ၃ မေးခွန်းတွေကို ဖြေမှာပေါ့။

မဟာယာနအမြင်

မဟာယာနဆိုတာ အေဒီ ၁ ရာစုလောက်မှာ ထင်ရှားလာတဲ့ ဗုဒ္ဓဝါဒ ဂိုဏ်းကွဲရဲ့ အမည်ပါ။ ဂိုဏ်းကွဲဆိုတဲ့အတိုင်း သဘောထား မတိုက်ဆိုင်လို့ မူရင်းဗုဒ္ဓဝါဒက ခွဲထွက်ပြီး တစ်စင်ထောင်တဲ့ ဗုဒ္ဓဝါဒသစ်လို့ ဆိုနိုင်စရာပေါ့။ ယနေ့ခေတ်မှာ မဟာ ယာနခေါင်းစဉ် အောက်မှာ ယောဂါစာရ၊ ဝဇီရယာန၊ ဂေလုပ၊ သုခဝတီ၊ ဈင်၊ ဂျိုးရှင် စတဲ့နာမည်တွေနဲ့ ဂိုဏ်း ကွဲတွေ စုံလို့ပါပဲ။ အဲဒီခေါင်းစဉ်ငယ် အောက်မှာပဲ အဓိပ္ပာယ်ကောက် ယူပုံ တစ်မျိုးစီနဲ့ ခေါင်းစဉ်ကွဲလေးတွေ ရှိသေးတယ်။ အဲဒီလို စုံလင် များပြားလှတဲ့ မဟာယာနဗုဒ္ဓဝါဒီတို့ လက်ကိုင်ပြုတဲ့ ရှေးဦး ကျမ်းဂန် နှစ်ခု ရှိတယ်။ အဲဒါတွေက ...

၁) လင်္ကာဝတာရသုတ်။ အေဒီ ၃၅၀ မှာ သက္ကတဘာသာနဲ့ အိန္ဒိယမှာ ရေးတယ်။ ရေးသူ မသိ။ ယောဂါစာရနဲ့ ဈင်ဂိုဏ်းတို့ရဲ့ အယူအဆတွေ အခြေပြုတဲ့ကျမ်း။

၂) သူရင်မသုတ်။ ရေးသူမသိ၊ အေဒီ ၇၃၇ မှာ ပရမတ္ထလို့ခေါ်တဲ့ အိန္ဒိယ ရဟန်း တော်က တရုတ်ပြည်ကို ယူခဲ့တယ်။ တရုတ် ဗုဒ္ဓဝါဒီတို့ အထူး လေးစားပြီး ဈင်ဂိုဏ်းနဲ့ သုခဝတီဂိုဏ်းတို့ရဲ့ မူရင်း လက်စွဲကျမ်းပါပဲ။

ဒီမဟာယာနကျမ်း နှစ်စောင်မှာ အသားစားခြင်းကို အထူး အပြစ်ဆိုပြီး တား မြစ်ထားတယ်။ Daise Teita Suzuki, *Studies in the Lanka-vatara Sutra* ကျမ်း (p. 369) အရ သူတို့ အကြောင်းပြပုံကို ဘုန်းကြီး နားလည်သလောက် ပြောပြရရင် ...

... အကြောင်းပြချက် ၁

သတ္တဝါတွေဟာ ကိုယ်လုပ်တဲ့ ကံကြောင့် ဘဝသံသရာမှာ မြုပ်ချည် ပေါ်ချည် ဖြစ်နေကြရတယ်။ လူဖြစ်လိုက်၊ နတ်ဖြစ်လိုက်၊ တိရိစ္ဆာန်ဖြစ်လိုက်ပေါ့။ အကြောင့် ဘဝသံသရာမှာ အမေ၊ အဖေ၊ ဇနီး၊ ခင်ပွန်း၊ အစ်ကို၊ မောင်၊ ညီမ၊ အစ်မ၊ ဘကြီး၊ ဘထွေး၊ မတော်စပ်ခွဲ၊ ဖူးသူရယ်လို့ မရှိဘူး။ တော်စပ်နေကြရအုံးမှာပဲ။ စာရေးသူဟာ စာဖတ်သူရဲ့ နေ့လယ်စာ ဖြစ်ဖူးသလို စာဖတ်သူလည်း စာရေးသူရဲ့ ညစာ ဖြစ်ဖူးတာပဲ။ ဖြစ်နေအုံးမှာပဲ။ အဲဒီရင် သက်ရှိအားလုံးအပေါ် မိမိနှင့် ထပ်တူပြုပြီး စိတ်ပိုင်းဘဝ ပြုစင်အောင် လေ့ကျင့် အားထုတ်နေသူ တစ်ယောက်အဖို့ အဲဒီလို မိမိနှင့် သဘာဝတူ အခြားသက်ရှိတစ်ဦးရဲ့ အသားကို စားသင့်ပါ့မလား။ ဒီလိုနည်းနဲ့ နက်နက်နဲနဲ တွေးကြည့်လိုက်ရင် အသားစားမှု အားလုံးဟာ လူက အခြားလူ တစ်ယောက်ရဲ့ အသားကို စားခြင်းမျိုး ဖြစ်တယ်လို့ကော မဆိုနိုင်ပေဘူးလား။

... အကြောင်းပြချက် ၂

တိရိစ္ဆာန်တို့ရဲ့ အသားကို စားရလို့ ပျော်တယ်ဆိုရင် အဲဒီ ပျော်ရွှင်မှုဟာ အခြားဘဝတူ သက်ရှိတစ်ယောက်ရဲ့ အသက် သေခြင်းကြောင့် ရရှိတဲ့ ပျော်ရွှင်မှုပါပဲ။ ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်မှုကို ရှာဖွေသူ တစ်ယောက်အဖို့ အခြားသတ္တဝါ တစ်ယောက်အပေါ် တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ နာကျင်အောင် ဒုက္ခရောက်အောင် သေအောင် လုပ်သင့်ပါသလား။ သက်ရှိတွေတိုင်းမှာ ဗုဒ္ဓဖြစ်လာနိုင်တဲ့ သဘာဝ (Buddha-nature) ရှိလို့ တိရိစ္ဆာန်ရဲ့ အသက်ကိုစားခြင်းဟာ ဗောဓိသတ္တ(ဗုဒ္ဓလောင်းလျာ) တစ်ယောက်ရဲ့ အသက်ကိုသတ်ပြီး စားခြင်းလို့လည်း အဓိပ္ပာယ် သက်ရောက်တယ်။ ဒီကမ္ဘာမြေပေါ်မှာ လူသားတွေ အသက်ရှင် နေထိုင်ခွင့်ရှိသလို ကိုယ့်ဘဝကိုကိုယ် ချစ်နှစ်တတ်တဲ့ တိရိစ္ဆာန်တွေမှာလည်း ဒီအခွင့်အရေး တန်းတူ ရှိရမှာဖြစ်လို့ ကျွန်ုပ်တို့ဘဝ ရှင်သန်ဖို့နဲ့ ပျော်ရွှင်ဖို့ ဆန္ဒသက်သက်နဲ့ ကျွန်ုပ်တို့မှာ အခြားသတ္တဝါတွေကို သတ် ဖြတ်ဖို့ အထူးအခွင့်အရေး မရှိဘူး။

ငါဒေ ခိုင်မာသွားခြင်း

အေဒီ ၄ ရာစု ဂရိတွေ့ခေါ်ရှင် ပေါ်ဖရီ (Porphyry) က သတ်ဖြတ် ခံနေရတဲ့ တိရိစ္ဆာန်တစ်ကောင်ရဲ့ အော်ညည်းသံကို ကြားဖူးသူတစ်ယောက်အနေနဲ့ တိရိစ္ဆာန်တွေရဲ့ အသားကို ဘယ်တော့မှ မစားသင့်တော့ဘူးလို့ ရေးဖူးပါတယ်။ မဟာယာန

ဗုဒ္ဓဝါဒီတွေရဲ့ အကြောင်းပြပုံနဲ့ ယူဆပုံတွေဟာ ပေါ်ဖရီ ရေးသလိုပဲ ချောမွတ် ပြေပြစ်လှပါတယ်။ အများ လက်ခံနိုင်တဲ့ စွဲလောက်တဲ့ ဖော်ပြချက်တွေပါပဲ။

သက်သတ်လွတ်ဝါဒဟာ အဲဒီလို လှပတဲ့ တွေးမြင်မှုတွေနဲ့ စတင်ခဲ့ပြီး ဒီဝါဒကို နှစ်သက်စွဲလမ်းစွာ ဟောပြော ရေးသားရင်းက ရာစုနှစ်တွေ ကြာလာတဲ့အခါ သက်သတ်လွတ် စားတာဟာ မဟာယာနတွေရဲ့ အခြေခံ ကိုယ်ကျင့်တရားရေးရာ ကျင့်စဉ် သို့မဟုတ် စဉ်းမျဉ်းတစ်ခု ဖြစ်သွားပုံရတယ်။ သက်သတ် မလွတ်ရင် ဗုဒ္ဓတရားနဲ့ မကိုက်ညီဘူး။ ကိုယ်ကျင့်တရား ပျက်တယ်ဆိုတဲ့ သဘောပေါ့။ နောက်ဆုံး တိရိစ္ဆာန်အသားကို စားတာဟာ လူ့အသားကို စားတာ၊ ဘုရားလောင်းရဲ့ အသားကို စားတာတွေနဲ့ အတူတူပဲလို့ တိုးတက် ယုံကြည်သွားတဲ့ အထိပါပဲ။

ထေရဝါဒအမြင်

လက်ရှိ ပညာရှင်အများစု လက်ခံထားပုံအရ ထေရဝါဒဆိုတာ မဟာယာနတို့ရဲ့ ခွဲထွက်ခံဖြစ်တဲ့ မူရင်းဗုဒ္ဓဝါဒပါပဲ။ ထေရဝါဒ အချင်းချင်း ပိဋကတ်သုံးပုံ မူကွဲ မရှိဘူး။ ထေရဝါဒီတွေဟာ မိမိတို့အနေနဲ့ ဗုဒ္ဓရဲ့ စစ်မှန်တဲ့ ဓမ္မကို မူရင်းအတိုင်း အကွာရာ၊ ပုဒ်မပြု၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်တွေ မပျက်ယွင်းအောင် ကောင်းကောင်း ထိန်းသိမ်းထားတယ်လို့ ယုံကြည်ကြတဲ့အတိုင်း မည်သည့် နောက်တိုးကျမ်းစာ၊ နောက်တိုးဝါဒကိုမျှ ဗုဒ္ဓဝါဒအနေနဲ့ လက်မခံပါဘူး။ မိမိတို့ရဲ့ ပိဋကတ်သုံးပုံဟာ မူရင်းကျတဲ့ အပြင် ဗုဒ္ဓနှုတ်ထွက် အစစ်အမှန်တွေ ဖြစ်တယ်လို့ ယုံကြည်ကြတယ်။

ထေရဝါဒက ဗုဒ္ဓဟောအနေနဲ့ လက်ခံထားတဲ့ အာမဂန္ဓသုတ် (သုတ္တန်၊ ၃၁၅) မှာ အသားငါး မစားတာကို သူတော်ကောင်း အကျင့်လို့ ယူဆနေရင် အဲဒီယူဆချက်ဟာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ (အယူမှား) ဖြစ်တယ်လို့ မြတ်ဗုဒ္ဓ ဟောပါတယ်။ အသားစားတာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ထေရဝါဒတို့ ရှင်းပြ ပုံကို ၁) ဇီဝကသုတ် (မ ၂၊ ၃၂) နဲ့ ၂) ပဉ္စဝတ္ထုယာစနကထာ (ဝိ ၄၊ ၃၅၈) တွေမှာ အရှင်းလင်းဆုံး လေ့လာနိုင်တယ်။ ဒီပါဠိတော်တွေမှာ ပါတာကို အနှစ်ချုပ်ပြီး ပြောပြရရင် ...

... ရှင်းလင်းချက် ၁

မိမိကို ရည်ညွှန်းပြီး သတ်တာကို မြင်ခြင်း ကြားခြင်း သံသယဖြစ်ခြင်း မရှိတဲ့ အသားကို ရဟန်းတွေ စားကောင်းတယ်။ အရပ် လေးမျက်နှာကို မေတ္တာပို့သပြီး နေတဲ့ရဟန်းဟာ ကြည်ညိုသူ ဥပါသကာတွေ ကပ်လှတဲ့ မွန်မြတ်တဲ့ ဆွမ်းတွေကို

မတပ်မက်ဘဲ မျှတရုံ သုံးဆောင်တယ်။ ပစ္စဝေက္ခဏာဆင်ခြင်ပြီး စားသုံးတယ်။ နောက်တစ်ကြိမ် ငါ့ကို အမျိုးလူရင် ကောင်းမှာပဲလို့လဲ မစွဲလမ်းဘူး။ အဲဒီရဟန်း အနေနဲ့ အဲဒီ ဆွမ်းကိုစားလို့ မိမိသူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားကို ဒုက္ခရောက်အောင် လုပ် ရာ မရောက်ပါဘူး။ အကြောင့် အဲဒီဆွမ်းဟာ အပြစ် မရှိပါဘူး။

ဗုဒ္ဓနှင့် ဗုဒ္ဓသာဝကကို ရည်ညွှန်းပြီး သတ္တဝါကို သတ်ရင်တော့ သတ်သူ လည်း အကုသိုလ် အပြစ်ရှိတယ်။ ဗုဒ္ဓနှင့် ဗုဒ္ဓသာဝကတို့လည်း အဲဒီ အသားကို မစားကောင်းဘူး။ အကုသိုလ် အပြစ်ရှိတယ် ဆိုတာ ပါဏာတိပါတ (သူ့သက် သတ်တဲ့) ကံ မြောက်တယ်လို့ ဆိုလိုတာပါ။

... ရှင်းလင်းချက် ၂

လူအများရဲ့ ကြည်ညိုဖွယ်ကို ဆောင်နိုင်အောင်ဆိုပြီး ဒေဝဒတ်က မြတ်ဗုဒ္ဓကို တင် ပြတဲ့ တောင်းဆိုချက် ငါးမျိုးထဲမှာ ရဟန်းတွေဟာ ရာသက်ပန် ငါးအမဲကို မစားရ လို့ ပညတ်ချက် ထုတ်ပြန်ပါ ဆိုတဲ့အချက် ပါတယ်။ အဓိပ္ပာယ်က ရဟန်းတွေ ရာသက်ပန် သက်သတ်လွတ် စားရမယ်ဆိုတဲ့ သဘောပါ။ မြတ်ဗုဒ္ဓက လက်မခံပါ ဘူး။ ‘မမြင်အပ် မကြားအပ် မယုံမှားအပ်သော၊ (ထို)အစွန်းသုံးပါးမှ စင်ကြယ် သော ငါးအမဲကို ငါဘုရား ခွင့်ပြု၏’ (ဝိ ၄၊ ၂၅၉) လို့ မိန့်ပါတယ်။

အစွန်းသုံးပါးဆိုတာ ‘မြင်ခြင်း၊ ကြားခြင်း၊ ယုံမှားခြင်း’တို့ပါပဲ။ ဒီ အသားငါး ဟာ ငါ့ကို ရည်ရွယ်ပြီး သတ်ထားတာ၊ ငါ့စားဖို့ သတ်ထားတာ’လို့ မြင်ရင်၊ ကြားရင်၊ စိတ်မရှင်းရင် အဲဒီအသားငါးဟာ အစွန်းသုံးပါး မလွတ်ဘူး။ အကြောင့် ရဟန်းတို့ မစားကောင်းတော့ဘူး။ ဝိနည်းအရ ရဟန်းတို့ စားကောင်းတဲ့ ဘောဇဉ် ငါးမျိုးကို ခွင့်ပြု ထားပါတယ် ... ထမင်း၊ မယောမုန့်၊ မုန့်လုံး၊ ငါး၊ အမဲ (ဝိ ၂၊ ၁၁၁)။ ရဟန်းတို့ မစားကောင်းတဲ့ အသားကြီး ဆယ်မျိုးရှိတယ်။ ‘လူ ခွေး မြင်း ဆင်၊ သစ် ကျား (လျှင်)၊ ခြင်္သေ့ ဝံ အောင်း မြေ’ (ဝိ ၃၊ ၃၁၀)တဲ့။ အကြောင့် ထေ ရဝါဒ ရဟန်းဝိနည်းအရ ကျန်တဲ့အသားတွေကို ရဟန်းတို့စားလို့ အပြစ်မရှိဘူး။

ဗုဒ္ဓရဲ့ နောက်ဆုံးဆွမ်း

မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီး နောက်ဆုံး ဘုဉ်းပေးတဲ့ဆွမ်း သူကရမဒ္ဒဝနဲ့ ပတ် သက်လို့ ယူဆကြပုံဟာလည်း သက်သတ်လွတ်နဲ့ ပတ်သက်မှု ရှိနိုင်တယ်။ ရှေးဦး ဗုဒ္ဓဝါဒဆိုင်ရာ သင်ကြားမှုတွေမှာ သူကရမဒ္ဒဝနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အဓိပ္ပာယ်ကောက်

ယူမှု မသေချာခဲ့ဘူးလို့လည်း ယူဆရတယ်။ အဲဒီ ငါးရာစုမှာ ရေးတဲ့ အဋ္ဌကထာ မှာ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိတဲ့ အဓိပ္ပာယ် သုံးမျိုးကို ဖော်ပြတယ်။ သူရကမဒ္ဒဝဆိုတာ ...

- ၁) မယ်လွန်း မကြီးလွန်းတဲ့ ပံသကူရတဲ့ တောဝက်သား
- ၂) နွားထွက်ပစ္စည်း ငါးမျိုး နဲ့ ရောချက်ထားတဲ့ ထမင်းပျော့
- ၃) ရသာယနဆေးဖြင့် စိမ့်ထားသော အစားအစာ (ဒိ-ဋ္ဌ ၂၊ ၁၅၉)။

ဒီဖော်ပြချက်အရ သက်သတ်လွတ် အငြင်းပွားမှုဟာ ဗုဒ္ဓဝါဒသမိုင်း ဦးကပင် ရှိနေခဲ့ပုံပါပဲ။ သုမင်္ဂလဝိလာသိနီ အမည်ရှိတဲ့ ဒီဗန်ကာယ် အဋ္ဌကထာ၊ မဟာ ပရိနိဗ္ဗာနသုတ်အဖွင့် အဘော်အရ ထေရဝါဒီတို့က တောဝက်ပျိုသားဆွမ်း ဆိုတဲ့ ပထမအဓိပ္ပာယ်ကို အဓိပ္ပာယ်မှန်လို့ ယူတယ်။ ဒါကို မဟာယာနဝါဒီတို့က ‘သူ (ထေရဝါဒီ)တို့ သက်သတ် မလွတ်နိုင်လို့ တမင်တကာ အရွဲတိုက်ပြီး အဲဒီလို အဓိပ္ပာယ် ယူကြတာ’လို့ ဝေဖန်မှုတွေ ရှိတယ်။

... သူမှတ်ချက်

အနောက်တိုင်းသား ထေရဝါဒ ကျမ်းပြုဆရာ Maurice Washe ကတော့ ဒီဗန် ကာယ် အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်မှာ အဋ္ဌကထာမှာ ဖွင့်တဲ့အတိုင်း ပထမအဓိပ္ပာယ်ကိုပဲ အတည်ယူခဲ့ပါတယ်။ ပြီးတော့ ‘အသားစားတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး စာရေးဆရာအချို့ က ထေရဝါဒကို ဝေဖန် ပြစ်တင်မှုရှိတယ်။ ဘယ်လိုပဲဆိုစေ သတ္တဝါတွေကို ကရုဏာထားတဲ့ အနေနဲ့ သက်သတ်လွတ် စားတယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းပြချက် လောက်နဲ့တော့ မခိုင်လုံပါဘူး’လို့ မှတ်ချက်ပြုပါတယ်။

သူဆက်ပြောပုံက ‘ဂျပန်ရှိ ရှင်ဗုဒ္ဓဝါဒ (မဟာယာနဂိုဏ်းကွဲ)ကို တည်ထောင် သူ ရှင်ရန် ရှန်အင် (Shinran Shonin)ဟာ သက်သတ်လွတ် စားတာ၊ အိမ်ထောင် မပြုဘဲ နေတာတွေဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ညှဉ်းဆဲခြင်း (အတ္တကိလမထ) ဖြစ်တယ် ဆိုပြီး အဲဒီစည်းကမ်းတွေကို ပယ်ဖျက်ခဲ့တယ်’တဲ့ (Maurice Washe, *The Long Discourses of the Buddha, Foot Note*, p. 572)။ သိပ် အစွန်းရောက်ရင် အယူ သည်းရင် မသင့်ဘူးဆိုတဲ့ သဘောနဲ့ မှတ်ချက်ပြုတာ ဖြစ်မယ်ထင်ပါတယ်။

ယထာဘူတအမြင်

သက်သတ်လွတ်ပြီး စားစား၊ မလွတ်ဘဲ စားစား၊ စားနေဆဲမှာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ စတဲ့ ကိလေသာစိတ် မဖြစ်ဖို့က အရေးကြီးပါတယ်။ ‘ဒီ အသားတုဟင်း

က ရှယ်ပဲ၊ ကောင်းလိုက်တာ’၊ ‘ဝက်သားတု ဟင်းချည်း ငြီးငွေ့လှပြီ’၊ ‘သူတို့က ငါ့လို (ငါတို့ ဘုန်းကြီးလို) သက်သတ်လွတ် စားနိုင်တာ မဟုတ်ဘူး’၊ ‘သက်သတ် လွတ်စားမှ ကုသိုလ်ရတယ်။ စဉ်းစားကြည့်ပေါ့၊ အဲဒီစိတ်မျိုးနဲ့ သက်သတ်လွတ် စားနေလို့ ကုသိုလ် ရပါ့မလားလို့။ ကုသိုလ်ရခြင်း မရခြင်း၊ မေတ္တာစိတ်ဖြစ်ခြင်း မဖြစ်ခြင်း၊ ကရုဏာ ဘာဝနာကို ပွားခြင်း မပွားခြင်းဟာ သက်သတ်လွတ် စား တာနဲ့ မဆိုင်ဘူး။ စားသူရဲ့ စိတ်အခြေအနေနဲ့ပဲ ဆိုင်တယ်။ သက်သတ်လွတ် စား ရုံနဲ့ ကုသိုလ်ရတယ်ဆိုရင် အရက်သမားတွေ အာလူးကြော်၊ မြေပဲလှော်တွေ ဝါး နေရင်လည်း ကုသိုလ်ရမှာပေါ့။ အစားအစာ မတူပေမယ့် စိတ်ချင်းတူရင် ကုသိုလ် အကုသိုလ် စိတ်ဖြစ်ပုံ အတူတူပါပဲ။ နည်းနည်း ဆက်ပြီး တွေးကြည့်အုံး၊ သက် သတ်လွတ်စားသူနဲ့ အသားငါးစားသူ ဘယ်သူ ကုသိုလ်ပိုရသလဲ။ သက်လွတ် စားသူလို့ ဆိုရင် ... ပန်းသီးစားသူနဲ့ လိမ္မော်သီးစားသူ ဘယ်သူ ကုသိုလ် ပိုရသ လဲ... ။ ဒါက ဇီဝကသုတ် (ဖော်ပြပြီး)ကို အခြေခံတဲ့ စဉ်းစား တွေးမြင်မှုပါ။

သက်သတ်လွတ်တွေ

ယခင်ကရော ယခုပါ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာမှာ သက်သတ်လွတ် စားတဲ့ ဆရာ တော်ကြီးတွေ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကုသိုလ်ရတယ်ဆိုတဲ့ ယုံကြည်ချက်နဲ့ ဘုဉ်း ပေးကြတာ ဖြစ်မယ်ထင်ဘူး။ တစ်ချိန်က ရဟန္တာလို့ လူသိများခဲ့တဲ့ ဆရာတော် ဦးသီလဟာ သားငါး မစားပါဘူး။ ဆရာ တော် မိန့်ပုံက ‘တို့များ သက်သတ်လွတ် စားနေတာဟာ ကုသိုလ်ဖြစ် အောင် ကျင့်နေတယ်လို့ မထင်လိုက်ပါနဲ့၊ သွားနာ သက်သာလို့ စားနေ တာပါ’တဲ့ (ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလထေရပုတ္တိ (စာ-၂၀၅)။

ဖော်ပြထားတဲ့ အချက်တွေကို အခြေခံ သုံးသပ်ပြီး မေးခွန်းတွေကို အဖြေ ထုတ်ကြည့်ရင် ...

... အဖြေ အမှတ် ၁

သက်သတ်လွတ် စားတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ထေရဝါဒီရဟန်း သို့မဟုတ် လူအချင်း ချင်းတွေ ဘာမှ မပြောပလောက်ပါဘူး။ သက်သတ် လွတ်သူက မလွတ်သူထက် ပိုမြတ်တယ်ဆိုရင် ရာစုနှစ်နဲ့ချီပြီး သက်သတ်လွတ် စားခဲ့တဲ့ မဟာယာန ရဟန်း တွေက ထေရဝါဒ ရဟန်းတွေထက် ပိုသာနေမှာပဲ။ အမှန်က ဤခန္ဓာကိုယ် ရှင် သန်ရေးအတွက် အစားအစာကို စားသုံးရာမှာ ကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်ခြင်း မဖြစ်ခြင်းသာ

အဓိကကျလို့ သက်သတ် လွတ်သူတွေက ငါ့မှငါ့လို့ မဖြစ်သင့်သလို မလွတ်သူ တွေကလည်း မဟာယာနဝါဒကြီးပါ၊ ဒေဝဒတ်ဝါဒကြီးပါလို့ လက်ညှိုးထိုး အပြစ် တင်နေစရာ မလိုဘူးလို့ ထင်ပါတယ်။

... အဖြေ အမှတ် ၂

ဓမ္မကို မူရင်းအတိုင်း သိမ်းထားပြီး နောက်တိုးကို လက်မခံတဲ့ ထေရဝါဒ အ မြင်အရဆိုရင် သက်သတ် မလွတ်ဖို့ ဗုဒ္ဓရဲ့ တားမြစ်ချက် မရှိလို့ သက်သတ် လွတ် စားတာဟာ မဇ္ဈိမပဋိပဒါနဲ့ မသတ်သက်ဘူးလို့ ဆိုခွင့်ရှိပါတယ်။ ဒါပေ မယ့် သက်သတ်လွတ် စားပြီး သမထဘာဝနာ နည်းနဲ့ တရားထိုင်ကြတဲ့ မဟာယန ရဟန်းတွေလည်း သမာဓိကို ထူထောင်နိုင်တာ သေချာတယ်။ ဒါကြောင့် သူတို့ ဟာ ထေရဝါဒ တရားရိပ်သာတစ်ခုခုမှာ သက်သတ်လွတ်စားပြီး ဝိပဿနာ နည်းနဲ့ စနစ်တကျ တရားအားထုတ်ပေမယ့် တစ်မင် တစ်ဖိုလ်ကို မရနိုင်ဘူးလို့ ငြင်းရင် မျှတပါ့မလား။

... အဖြေ အမှတ် ၃

သက်သတ်လွတ် စားတာကို ဓုတင်ဆောက်တည်တာလို စရုဏကျင့်စဉ် တစ် ရပ်အနေနဲ့ ဘုန်းကြီး မယူဆဘူး။ ဒါပေမယ့် မိမိခန္ဓာကိုယ် မျှတ ဖို့အတွက် အထောက်အပံ့ ပြုတယ်ဆိုရင် သက်သတ်လွတ်မှုဟာ ကုသိုလ်လည်းရ ဝမ်း လည်းဝတဲ့ အလုပ်မျိုး ဖြစ်နိုင်တာပေါ့။ ဘောဇနမတ္တညူ (စားသောက်ရာမှာ အတိုင်းအတာကို နားလည်းတဲ့) အင်္ဂါနဲ့အညီ ကြုံရာ ရရာကို စားသောက်ရင် လည်း အကုသိုလ်အပြစ် မဖြစ်ပါ ဘူး။ အကျိုးတရားလည်း မလျော့နိုင်ပါဘူး။

စကားမစပ်၊ အပြစ်တင်ရင်လည်း ခံရမှာပဲ။ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် နေ့လယ် က အမဲခြောက်ကြော် နည်းနည်းစားမိတာ အခု အစာမကြေချင်သလို ဖြစ်နေ လို့ သက်သတ်လွတ် ကိစ္စဒီမျှနဲ့ ကျေနပ်ပါဘိ။

သတ္တဝါတွေ သံသယဝဲကို လွန်မြောက်နိုင်ကြပါစေ။ □

